

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Heidi Ahokallio-Leppälä, Oona Löytänen, Olli-Pekka Ruuskanen, Olli Vesterinen, Niina Nurkka ja Kati Isoaho. Satakunnan ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Jari Multisilta, Timo Mattila, Cimmo Nurmi ja Erja Kuurila.**

Auditointivuosi **2022**, Karvin julkaisu **10:2022**

Kieli **Suomi**

ISBN **978-952-206-729-6 pdf**

1.2 Koulutuksen toteutus

- Korkeakoulun itsearviointi

Opiskelijavalinta ja siirtomenettely

Opiskelijavalinnan menettelyt ovat julkisia ja samalla koulutustaustalla hakeville yhdenmukaisia. Valintaperusteet käsitellään opetuksen johtoryhmässä ja johtoryhmässä ennen rehtorin päätöstä. Tutkinto-opiskelijaksi voi hakeutua yhteishaun ja erillishakujen kautta. Opiskelijat valitaan todistusvalinnoilla, valtakunnallisella AMK-valintakokeella ja SAMKin omilla valintakursseilla. Tutkinto-opiskelijaksi voi hakea suoritettuaan riittävän määrän opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa. Joustavina reitteinä tutkinto-opintoihin toimivat polku- ja väyläopinnot, joita toteutetaan ammatillisen koulutuksen ja lukioiden kanssa. Yhteishakuun kuuluvissa AMK-tutkintoon johtavissa suomenkielisissä tutkinto-ohjelmissä ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakeville varataan aloituspaikkakiintiö.

Tutkinto-ohjelmiin voi hakea opiskeluoikeuden siirtoa kahdesti vuodessa. Siirtohakemus hyväksytään, jos opiskelija voi valmistua opiskeluoikeusaikanaan ja jos opetusresurssit sallivat. SAMKin sisällä tutkinto-ohjelman vaihtoa samaan tutkintonimikkeeseen johtavaan ohjelmaan voi hakea jatkuvasti, ja valintakriteerit ovat joustavammat kuin siirtohaussa.

Opiskelijoiden ohjaus

Opiskelijan ohjauksesta on oma menettelyohjeensa ME1210 Opiskelijaohjaus. Jokaiselle opiskelijalle nimetään opettajatutor, ja jokaisella osaamisalueella on opinto-ohjaaja. Kaikille opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma (HOPS), jota tarkastellaan ohjauskeskusteluissa vähintään vuosittain. Opettajatutorit seuraavat opintojen etenemistä säännöllisesti ja ohjaavat opiskelijoita sekä henkilökohtaisesti että ryhmätilanteissa.

Vertaistutoroinnin organisoijaksi opiskelijakunta SAMMAKKO SAMKin kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Vertaistutoroinnin onnistumista arvioidaan vuosittain pidettävissä keskusteluissa ja lisäksi tarpeen mukaan. Opiskelijan ohjaukseen opintojen eri vaiheissa ja oman erityisosaamisensa puitteissa osallistuvat laajasti SAMKin eri toimijat.

Opintojen toteutuminen

Opetuksen johtoryhmä päättää SAMKin **opetuksen pedagogiset lähtökohdat** ja **osaamiseen perustuvan arvioinnin kriteerit**, joita käytetään ja sovelletaan opintojaksoilla. Yhteisellä arviointikriteeristöllä tuetaan opiskelijan tasavertaista kohtelua ja arvioinnin oppimista ohjaavaa vaikutusta. Arvioinnissa on syksystä 2020 alkaen voinut käyttää jatkuvaa arviointia, jossa arviointi perustuu opiskelijan itse asettamaan osaamistavoitteeseen. Näin vahvistetaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja vastuuta omasta oppimisestaan, ja kokemuksen perusteella opiskelija saavuttaa paremman oppimisen tason.

Tutkintosääntö ja menettelyohje ME1202 Opintojen suorittaminen ohjaavat **AHOT-menettelyä**, jota tukee AHOT-käsikirja arviointiliitteineen. Suoritetut korkeakouluopinnot korvataan tai sisällytetään hyväksilukumenettelyllä. Mikäli opiskelijan osaaminen on jotakin muuta kuin korkeakouluopintoja, opiskelija voi antaa osaamisestaan erillisen näytön tai suorittaa opintojakson vaihtoehtoisella suoritustavalla. SAMKin osaajapoolit kehittävät yhteisesti esim. AHOT-tenttejä, jolloin sama näyttömahdollisuus on käytössä samalla opintojaksolla useassa tutkinto-ohjelmassa. **Vaihtoehtoiset suoritustavat mahdollistavat opiskelun henkilökohtaistamisen** opiskelijan omia tavoitteita tukien. AHOToinnin korvaavuudet, sisällytykset ja osaamisen näytöt motivoivat opiskelijaa, edistävät opintoja ja tukevat kokemusta opetuksen laadusta. Opettajat, opettajatutorit ja opinto-ohjaajat ohjaavat opiskelijaa AHOT-menettelyssä.

Moodle-oppimisympäristössä opettajien ja opiskelijoiden apuna on oppimisanalytiikan välineitä, joiden avulla he voivat seurata oppimisensa etenemistä ja kehittymistä. Moodlessa käytetään välipalautetta, jolla opettaja selvittää oppimisen etenemistä ja ohjaustarpeita opintojakson aikana. **Opiskelija antaa jokaisesta opintojaksosta opintojaksopalautteen ja opettaja vastapalautteen.** Esihenkilö ja johto saavat palautetiedot opintojaksoista kootusti.

Opetuksen kehittämisryhmä on vuonna 2020 laatinut julkaisun, jossa esitetään erilaisia tapoja kirjata **työelämäyhteyksiä** opintojaksoselosteeseen ja siten nostaa työelämäyhteys opintojakson toteutuksessa esiin. **Työn opinnollistamista** on kehitetty yksittäisissä opinnoissa mutta myös monialaisina toteutuksina osaajapoolien kehittämistyönä. Opiskelijalta työelämäyhteyden kokemus opinnoissa vaatii omaa aktiivisuutta ja kykyä oman verkoston rakentamiseen. Akatemiamallissa, joka on käytössä tekniikan alalla, ammattiopinnot voi toteuttaa kokonaisuudessaan yritysten ja yhteisöjen toimeksiantojen avulla.

Tutkinto- ja ops-uudistusten yhteydessä on parannettu opiskelijan mahdollisuuksia omiin valintoihin laajemmin alan osaamisvaatimusten mukaisiksi. Ristiinopiskelumahdollisuuksia muissa ammattikorkeakouluissa on tarjottu SAMKin opiskelijoille CampusOnlinen kautta, ja toisaalta SAMKissa on tuotettu useita kaikkien ammattikorkeakoulujen opiskelijoille tarjolla olevia verkko-

opintojaksoja.

Opintojen tukeminen

Opiskelun ja hyvinvoinnin kehittämisryhmä, jossa on mukana opiskelijaedustus, ohjaa, kehittää ja arvioi opintojen ohjaus- ja tutortoimintaa, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tukemista sekä opiskelijahyvinvointia koko SAMKissa. Kehittämisryhmä toteuttaa kahden-kolmen vuoden välein opiskelijan hyvinvointikyselyn. Tulokset arvioidaan SAMKin johdon katselmuksessa, minkä jälkeen tarvittavat toimenpiteet jalkautetaan toimintayksiköihin. Viimeisin hyvinvointikysely on tehty 2021.

Korkeakouluopinnoissa yleisenä ongelmana on opintojen keskeyttäminen ja/tai viivästyminen. SAMKissa pyritään aktiivisesti vaikuttamaan siihen, että opiskelijat suorittavat opintonsa loppuun, ja opiskelijaa ohjataan erilaisin keinoin valmistumaan tavoiteajassa. Saavutettavuus- ja esteettömyysryhmä on aloittamassa työtänsä. Opiskelu- ja opetusdokumenttien saavutettavuustarkastuksen perusopas valmistui keväällä 2021. Opiskelija, jolla on todettu oppimishäiriö, voi hakea tukiseteliä ja saada lisätukea opintoihinsa. Korkeakoulu voi vaikuttaa opintojen keskeyttämiseen pyrkimällä sitouttamaan opiskelijat opintoihinsa. Sitouttamisen keinoja ovat laadukas opetus, oppimisympäristöt ja ohjaus sekä uraohjaus. Keskeyttämistä pyritään ehkäisemään opinto-ohjauksella ja vaihtoehtoisilla, joustavilla suoritustavoilla. Viivästyminen valmistumisessa taas aiheuttaa usein opinnäytetyön keskeneräisyyttä. Opinnäytetöiden seurantaan ja ohjaukseen on panostettu Wihi-ohjelmiston käyttöönotolla, töiden ohjaukseen käytetyn resurssin lisäämisellä ja kirjaston INFOTelakka-palvelulla.

Vahvuudet

Kokonaisvaltaisen ohjauksen kehittämisessä ollaan päästy hyvään alkuun. Ohjauksen prosessia ollaan päivittämässä, OPOT on rekrytoitu ja opiskelijahyvinvointia kehitetty laajasti. Kehittämistä on jatkettu myös SeAMKin benchmarkauksesta saatujen vinkkien mukaisesti.

Opiskelijavalinnan kehittäminen tukemaan opiskelijoiden valmistumista ja menestymistä korkeakouluopinnoissa. Väylät ja polut sekä valintakurssit valintaperusteina.

Pedagogisen kehittämisen pitkäjänteinen ja määrätietoinen toteuttaminen hallinnon ja opetuksen sekä opiskelijoiden yhteistyönä, erityisesti digipedagogisen osaamisen askeleet, jatkuvan arvioinnin vieminen oppijalle oman oppimisen kehittämisen työkaluksi ja arviointiperusteiden osaamisperustainen yhtenäistäminen ja hyödyntäminen. Opiskelijat mukana osaamiskeskitymissä, akatemioissa ja TKI-toiminnassa (palkaton harjoittelu, opinnäytetyöt, töissä opintojen ohella) – todellista koulutuksen ja työelämän rajanylitystä.

Kehittämiskohteet

Kansainvälisen opiskelijan ohjaus ja sitouttaminen Suomeen

Opiskelijan uraohjauksen kokonaisuuden kehittäminen

Tutkinto-opiskelijan ja opintoja suunnittelevan henkilön yksilöllisen uraohjauksen ("ratkaisumyynti") kehittäminen ja samalla opiskelijan aiemman ja muualla kertyneen osaamisen järjestelmällisempi huomioiminen opintoja aloitettaessa ja opintojen aikana

1.2 Koulutuksen toteutus

- Auditointiryhmän arvio

Opiskelijoita tuetaan monin tavoin opintojen eri vaiheissa

SAMKissa opintojen etenemistä seurataan ja tuetaan monin tavoin opintojen eri vaiheissa. SAMKin johto seuraa opintojen etenemistä koko korkeakoulun tasolla suoritettuina opintopisteinä ja tutkintoina. Kaikille opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS) ja opiskelijoilla on omat opettajatuutorit, jotka seuraavat opintojen etenemistä. Kansainvälisillä tutkinto-opiskelijoilla on omat opettajatuutorit, jotka ovat perehtyneet erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamiseen. Henkilöstön haastatteluissa tuli esille, että jokaisella osaamisalueella opettajatuutoreiden tukena on opinto-ohjaaja, joka myös lähettää tiimivastaaville tiedon ryhmäkohtaisesti opiskelijoiden opintojen etenemisestä. Opiskelija käy opettajatuutorin kanssa ohjauskeskustelun vähintään vuosittain. Lisäksi opintojen etenemisestä on mahdollisuus keskustella opinto-ohjaajan kanssa. Opiskelijat olivat tyytyväisiä ohjauskeskusteluihin, mutta toivoivat, että niitä olisi useammin kuin kerran vuodessa. Opettajatuutoreiden yhteydenpidon aktiivisuudessa opiskelijoihin oli myös eroja. Auditointimateriaalissa kehittämiskohteeksi nostettu uraohjaus ei tullut esiin haastatteluissa tai työpajoissa, joten sen kehittämiseen on syytä kiinnittää huomiota. Myös opiskelijoiden osallistamista opiskelun ohjauksen ja uraohjauksen kehittämiseen tulee lisätä.

Auditointimateriaalin perusteella SAMKissa opiskelijavalinnat perustuvat läpinäkyvästi ja johdonmukaisesti kansallisiin opiskelijavalinnan menettelyihin, säädöksiin ja määräyksiin. Tutkinto-opintoihin on joustavia reittejä, kuten polku- ja väyläopinnot, siirtohaut sekä jatkuva haku SAMKin sisällä samaan tutkintonimikkeeseen johtavien tutkinto-ohjelmien välillä.

Opintojen etenemisen tukemiseksi SAMKissa kehitetään erilaisia vaihtoehtoisia opintojen suoritustapoja. Osaajapoolit tukevat vaihtoehtoisten suoritustapojen, kuten työn opinnollistamisen kehittämistä. Kieliopinnoissa opiskelija voi itse valita parhaan mahdollisen opiskeluaikankohdan non-stop-opinnoissa. SAMKissa myös jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia laajennetaan tuomalla joustavuutta opintojen suoritustapoihin. Opiskelijoiden työpajassa opintojen joustavuus sekä mahdollisuus opintojen nopeuttamiseen ja suorittamiseen työn ohella saivat hyvää palautetta. Muiksi opiskelijoiden opintojen etenemistä tukeviksi keinoiksi henkilöstön haastatteluissa nostettiin mahdollisuus suorittaa opintoja kesätöissä, mahdollisuus informaattikoiden tukeen opinnäytetyön tekemisessä sekä kirjaston tarjoamat opiskelutilat. SAMKissa jatkuvan oppimisen ja vaihtoehtoisten suoritustapojen kehittämistyö on hyvällä alulla ja se on tuottanut tulosta, mikä näkyy avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintojen määrän kasvuna. Auditointiryhmä suosittelee työn opinnollistamisen ja muiden vaihtoehtoisten opintojen suoritustapojen systemaattista kehittämistä.

Yhdenvertaisten käytänteiden varmistamista tarvitaan edelleen

Opintojen etenemistä tuetaan AHOT-menettelyllä, mutta AHOT-menettelyjen käytänteissä on vaihtelua. SAMKissa on yhteinen AHOT-käsikirja ja myös osaajapoolit kehittävät yhteisiä AHOT-menettelyjä laatimalla eri tutkinto-ohjelmiin yhteisiä AHOT-tenttejä. Auditointivierailulla tuli esiin,

että opiskelijoiden näkemykset AHOT-prosessin käytännöistä, toimivuudesta ja kuormittavuudesta vaihtelivat sekä kampus- että koulutusalaakohtaisesti. Opiskelijoiden yhdenvertaisuuden toteutumiseksi auditointiryhmä suosittelee, että AHOT-prosessin käytännön toteutumista kehitetään nykyistä yhdenmukaisemmaksi ja kehittämiseen osallistetaan kaikki opiskelijaa AHOT-menettelyssä ohjaavat tahot.

Opiskelijoiden osaamistavoitteiden saavuttamista ja arviointia tuetaan henkilökohtaisten palautteiden, oppimistehtävien sekä itse- ja vertaisarviointien avulla. SAMKin tavoitteena on, että opiskelijalle muodostuu selkeä käsitys opintojaksoista annettujen arvosanojen ja saavutetun osaamisen yhteyksistä. Nykyisellään tämä ei kuitenkaan toteudu tasapuolisesti. Opiskelijoiden mukaan oppimisprosessin aikana saadussa palautteessa on vaihtelua sekä palautteen laadun että määrän suhteen. Opiskelijoilla oli kokemuksia siitä, etteivät he olleet saaneet riittävästi palautetta oppimisestaan tai saatu arvosana sekä oma osaamisen kokemus ja arviointi olivat ristiriidassa. Oppimisesta saatu palaute jää näin ollen epäselväksi. Auditointiryhmä suosittelee, että opiskelijoille oppimisprosessin aikana annettavan palautteen määrää ja laatua tulee aktiivisesti nostaa.

SAMKissa toimii opiskelun ja hyvinvoinnin ryhmä, jonka tehtävänä on muun muassa tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen. Auditointiryhmän näkemyksen mukaan opiskelijoiden tukemista ja hyvinvointia voitaisiin entistä paremmin edistää jo ennaltaehkäisevästi, mikäli SAMKilla olisi käytössään kuraattorin ja opintopsykologin palvelut. Opiskelijoiden näkemyksen mukaan yhdenvertaisuus opintojaksoilla ei aina toteudu, vaan vaatimukset esimerkiksi läsnäolon tai työmäärän suhteen vaihtelevat opettajakohtaisesti myös samankaltaisten aineiden opetuksessa. Auditointiryhmä suosittelee kiinnittämään huomiota tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttamiseen käytännössä.